

kan vente at faae af Brændeviinsafgiften. Jeg for min Deel har aldeles ikke den Overbeviisning, at Brændeviinsafgiften stadigt vil holde sig saa høit, som den hidtil har gjort, og der kan være megen Tvivl om, hvorvidt en nøiagtig og tilforladelig Overholdelse af Forbudet virkelig vil kunne iværksættes i de Provindser, hvor man hidtil ikke har været vant dertil, og det forekommer mig derfor ogsaa at være i finantfiel Henseende betænkeligt at gjøre en saadan Udtælling. Hvad angaaer det, den høitagtede Finantsminister har udtalt om det store Quantum Brændeviin, som i den senere Tid er udført hertil fra Bornholm, saa vil, under Forudsætning af, at dette Brændeviin bliver paa Bornholm og ikke bringes tilbage igjen, den Omstændighed, at man der saa rigeligt har forsynet sig med Brændeviin, som man har havt afgiftsfrit, medføre en Formindskelse i den Godtgjørelse, som Provindsen skal have, naar den baseres paa Folkethingets Forslag, og det forekommer mig ogsaa at være ganske naturligt, naar det har fundet Sted i det angivne Omfang, hvilket da maa antages paa en vis Maade at have havt Medhold blandt Provindsens Beboere. Her er heller ikke Tale om nogen Straf, men blot om, at de ikke skulle have nogen Erstatning for den Tid, hvori de nyde Brændevinet afgiftsfrit. Thi enten man har produceret Brændevinet afgiftsfrit, eller man indfører det, mod at der gives Godtgjørelse, det bliver det Samme, og det er blevet mere almindeligt, især for Bornholm, istedetfor selv at producere Brændevinet, at indføre det fra de øvrige Dele af Riget, navnlig fra Kjøbenhavn, mod Godtgjørelse; thi Bornholmerne ere komne saavidt, at de indsee, at de ikke selv kunne producere Brændevinet saa godt eller til saa billige Priser, som de kunne faae det fra Kjøbenhavn, og, naar Kjøbenhavns Brændeviin faaer Godtgjørelse for Consumtionen, saa er det dog consumptionsfrit Brændeviin for Bornholm. Det er altsaa slet ikke usandsynligt, at dette Brændeviin kan blive paa Bornholm, maaskee der endogsaa kan tages Foranstaltning, for at forhindre, at det skulde blive tilbagesendt, og saaledes antager jeg, at de af den ærede Finantsminister paaberaabte Omstændigheder indeholde

en Grund mere til at holde paa Folkethingets Forslag. Naar iøvrigt den ærede Landsthingsmand har talt om, at Bornholm ikke nød saa stor Begunstigelse, som man troede, da vil jeg forsaavidt give ham Ret deri, at man, ligesom i mange andre Forhold, har udenfor Bornholm en stor Mening om Bornholms Begunstigelser; men at Bornholm har en heel Deel Lettelser, som det billigt bør have, troer jeg, man kan antage. Naar han vil i Forbindelse med den lave Landstat, der svares af Bornholm, ogsaa have Landgildeafgifterne bragte i Beregning, og lægge dem sammen, i hvilket Tilfælde Bornholm maaskee i Forhold til Hartornets Værdi svarer ligesaameget, som her svares i Landstat — skøndt jeg dog troer, noget mindre — kan det vel ikke gjælde noget; thi det er de Vilkaar, hvorunder man har erhvervet disse Eiendomme, nemlig at svare disse Afgifter til Kongen som Jorddrot, og det er det Samme, som er Tilfældet med Hensyn til mange Andre, som have faaet Eiendomme, som forhen være kongelige, mod en stedsevarende aarlig Afgift. De ere meget vel færne, da de have faaet Eiendommene mod en lav aarlig Afgift, og, da Capitaler paa Bornholm ere vanskelige at tilveiebringe, ville alle Omsetninger af Eiendommene paa Bornholm være lettere, derved at endel af Kjøbesummen er converteret til en aarlig Afgift, end naar de være frie for den og skulde udbetale en større Capital. Naar han mener, at Bornholm i den senere Tid skulde være stedmoderligt behandlet, da troer jeg, at det gaaer her, som det gaaer med mange andre Prægravations-spørgsmaal. Jeg skal blot bringe een Omstændighed i Erindring, som viser, hvorledes Regjeringen ogsaa har udstrakt sin Omsorg til Bornholm. Det er ikke mange Aar siden, at Udskiftning, som Bornholmerne vare saa lidet tilbøielige til, blev fremmet ved, at Regjeringen paatog sig at betale de halve Udgifter. Dette har havt den lykkeligste Virkning. Bornholmerne ere nu meget glade over Udskiftningen og see deri et Stridt til Landets Fremgang; dette var imidlertid en særdeles Dyoffrelse, som Finantferne gjorde til Fordeel for Bornholm. Jeg troer, det var klogt og godt, og at denne Udgift er vel anvendt, men den